

Implikácie 499 plenárneho zasadania Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) pre Centrum sociálneho dialógu (CSD)¹

Viac na <http://www.iz.sk/sk/projekty/ecosoc>

V poradí 499. plenárne zasadanie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru sa uskutočnilo v Bruseli v dňoch 4. a 5. júna 2014. Bolo riadnym zasadáním jeho XIV. funkčného obdobia. Rozhodnuté bolo aj o začiatku nových prác a boli prijaté rozpracované stanoviská. V ďalšom je čo najstručnejší prehľad nových, prebiehajúcich a ukončených prác EHSV, viažucich sa k sociálneho dialógu na Slovensku. V texte sú uvádzané čísla dokumentov a názvy v neskrátenej podobe, umožňujúce jednoduché vyhľadanie príslušných databázach.

1. Nové práce

Reagujú na súdobé návrhy Európskej komisie predložené do európskeho legislatívneho procesu. Celkom bolo rozhodnuté iba o 10 nových prácach z ktorých so sociálnym dialógom súvisia tieto:

1. INT/748 : Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o spotrebičoch spaľujúcich plynné palivá.
2. INT/747 : Investície so sociálnym účinkom (stanovisko z vlastnej iniciatívy).
3. INT/746 : Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2013.
4. TEN/554 : Inovácia v modrej ekonomike: využitie potenciálu našich morí a oceánov na rast a tvorbu pracovných miest.
5. TEN/555 : Európsky film v digitálnej ére. Prepojenie kultúrnej rozmanitosti a konkurencieschopnosti.
6. CCMI/0 : Konferencia CCMI na tému „Analýza prínosu Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)“.
7. Spoločná konferencia odborných komisií SOC a INT a záujmovej skupiny Sociálna ekonomika na tému „Sociálna ekonomika a sociálna inovácia“.

1 Spracované v rámci Centra sociálneho dialógu vo júni 2014 Viliamom Páleníkom.

2. Vystúpenia hostí

Na plenárnom zasadaní vystúpili títo hostia:

Günther OETTINGER, člen Európskej komisie

Pascal VAN YPERSELE, podpredseda Medzivládneho panelu o zmene klímy

Philippe GROSJEAN, **Paolo PONZANO** a **Bernard BARTHALAY**, zástupcovia európskej iniciatívy občanov

Henryk WUJEC, poradca prezidenta Poľskej republiky

Diskusia na tému „**Energetika a klimatické zmeny**“ sa konala v stredu 4. júna 2014 o 14.30 hod., v ktorej vystúpili Günther OETTINGER, člen Európskej komisie zodpovedný za energetiku, a Jean-Pascal VAN YPERSELE, podpredseda Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC).

S úvodným príhovorom vystúpi pán Henri MALOSSE, predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Predstavenie týchto stanovísk:

- NAT/636 – Rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030
- NAT/629 – Ťažba uhl'ovodíkov s použitím hydraulického štiepenia
- NAT/637 – Systém EÚ na obchodovanie s emisiami
- TEN/547 – Ceny energie a náklady na energiu

Príspevok Günthera OETTINGERA

Príspevok Jeana-Pascala VAN YPERSELEHO

Všeobecná rozprava: vystúpenia predsedov skupín resp. členov výboru v mene skupín mali len nepriamu súvislosť so sociálnym dialógom na Slovensku.

- Reakcie jednotlivých rečníkov
- Závery: Henri MALOSSE

Prezentácia európskej iniciatívy občanov „**New Deal 4 Europe**“ bola vo štvrtok 5. júna 2014 od 10.00 hod., na ktorej sa zúčastnili: Philippe GROSJEAN, podpredseda Výboru

na podporu európskej iniciatívy občanov „New Deal 4 Europe“, Paolo PONZANO a Bernard BARTHALAY, zástupcovia európskej iniciatívy občanov

S úvodným príhovorom vystúpil Henri MALOSSE, predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

S príspevkom vystúpili páni GROSJEAN, PONZANO a BARTHALAY

Predstavili európsku občiansku iniciatívu NEW DEAL 4 EUROPE - PRE EVROPSKÝ SPECIÁLNY PLÁN PRE UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ A ZAMESTNANOSŤ. Ide o plán verejných investícií ktorý má pomôcť Európe dostať sa von z krízy vďaka rozvoju znalostnej spoločnosti a vytvorenia nových pracovných miest zvlášť pre mladých. Hlavnými cieľmi iniciatívy je:

- špeciálny program verejných investícií Európskej únie pre vytváranie a financovanie Európskych verejných statkov (obnoviteľná energia, výskum a inovácie, infraštruktúrne siete, ekologické poľnohospodárstvo, ochrana životného prostredia a kultúrneho dedičstva);
- vytvorenie zvláštneho európskeho Solidárneho fondu pre vytváranie pracovných príležitostí hlavne pre mladých;
- zvyšovanie vlastných zdrojov Európskeho rozpočtu cez daň z finančných transakcií a uhlíkovú daň.

Príspevky predsedov skupín, resp. členov výboru v mene skupín:

V diskusii vystúpili členovia Hospodárskeho a sociálneho výboru, zastupujúci jednotlivá záujmové skupiny. **Pani Le Nouail** (skupina II) potvrdila, že plán požaduje aj ETUC (2% HDP v priebehu desiatich rokov) na obnovu európskeho hospodárstva a vytvorenie 11 miliónov pracovných miest za posledných desať rokov. **Pán Páleník** (skupina III) zdôraznil, že investície nemôžu byť obmedzené na infraštruktúru, ale mali by sa tiež zamerať na sociálne investície, na vytváranie pracovných miest v oblasti životného prostredia, e-hospodárstva a ľudských služieb, školstva a sociálnej investície. **Pán Pezzini** (skupina I) pripomenul závery Európskej rady v Luxemburgu o zamestnanosti v roku 1997, jej pláne investovať 55 000 000 000 eur ročne za účelom zamestnania na dobu štyroch rokov. To bohužiaľ nebolo realizované. **Pán Cedrone** (skupina II) poznamenal, že Európska únia vykonala chybné politiky. Upozornil na budúce rokovanie dňa 20. júna v Ríme o zmenách nástrojov menovej únie, ktorej závery budú prerokované na plenárnom zasadnutí júla. **Pán Farrugia** (skupina I) poukázal na nízku účasť v eurovoľbách.

- Reakcie rečníkov
- Závery: Henri MALOSSE

Pripomenutie **25. výročia prvých slobodných volieb v Poľsku** bolo vo štvrtok 5. júna 2014 od 10.45 hod., pri ktorom príhovor predniesol Henryk WUJEC, poradca prezidenta Poľskej republiky

Príhovor pána Henriho MALOSSA, predsedu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Príspevok Henryka WUJECA

Príspevky predsedov skupín, resp. členov výboru v mene skupín ktorý zdôraznili význam tejto udalosti.

Reakcia rečníka

Záver: Henri MALOSSE

3. Prebiehajúce práce

Za najdôležitejšie prebiehajúcu prácu možno v tomto mesiaci považovať **INT/747** : **Investície so sociálnym účinkom** ktoré je dôležité z pohľadu zamestnanosti na Slovensku.

4. Ukončené práce

Zo stanovísk schválených na predmetnom plenárnom zasadaní Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru sú pre Centrum sociálneho dialógu relevantné tieto:

1. NAT/636 **Rámec politik v oblasti klímy a energetiky** na obdobie rokov 2020 až 2030 (oznámenie). Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030. COM(2013) 169 final COM(2014) 15 final, CESE 917/2014 fin. Spravodajkyňa: Ulla SIRKEINEN (sk. I – FI).

Od marca 2008, keď Európska rada stanovila klimatické a energetické ciele EÚ 20-20-20 do roku 2020, sa mnohé zmenilo. Komisia preto navrhuje cieľ zníženia emisií skleníkových plynov o 40 % oproti roku 1990. Sektor, na ktorý sa vzťahuje systém obchodovania s emisiami, musí dosiahnuť zníženie o 43 % v porovnaní s rokom 2005 a sektor, ktorý nepatrí do systému obchodovania s emisiami, o 30 %. Komisia ďalej

navrhuje cieľ vo výške najmenej 27 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie v EÚ. Podiel energie z obnoviteľných zdrojov v odvetví elektriny by sa zvýšil zo súčasných 21 % na 45 % v roku 2030.

EHSV vo svojom stanovisku odporúča:

- využívať nákladovo najúčinnější opatrenia na implementáciu, aby sa obmedzili škodlivé účinky a chránili sa najzraniteľnejší spotrebitelia energie,
- uvážiť sektorové ciele pre energetickú účinnosť, napr. v sektore stavebníctva, aby sa využíval obrovský potenciál tejto najslubnejšej cesty k dosiahnutiu cieľov energetickej politiky nákladovo účinným spôsobom,
- rozvíjať metódy na vypracovanie a tiež uskutočňovanie navrhovaných národných plánov so skutočným zapojením občianskej spoločnosti a stanoviť povinnú konzultáciu so susednými krajinami pred prijatím vnútroštátnych rozhodnutí s ďalekosiahlymi dôsledkami,
- podniknúť rozhodné kroky smerom k vytvoreniu skutočného Európskeho energetického spoločenstva prostredníctvom koordinovania národných plánov, najmä s cieľom zabezpečiť dodávky energie v EÚ,
- prijať rózne opatrenia na zníženie veľmi veľkej závislosti EÚ od energie z nespoľahlivých zdrojov, okrem iného stanovením záväzných národných cieľov v oblasti rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov,
- zvýšiť pomoc pridruženým krajinám a krajinám zapojeným do európskej susedskej politiky pri budovaní nízkouhlíkového hospodárstva,
- poskytovať viac informácií o plánoch so zámerom zintenzívniť činnosť v sektoroch, na ktoré sa ETS nevzťahuje, predovšetkým v sektore dopravy, v poľnohospodárstve a využívaní pôdy,
- poskytovať viac informácií o úspechoch, či neúspechoch pri vytváraní ekologických pracovných miest,
- zabezpečiť dostatočné opatrenia na zabránenie úniku emisií CO₂ v energeticky náročných priemyselných odvetviach,
- výrazne podporovať inovácie a výskum ako kľúč k reálnemu riešeniu problémov a prijímať opatrenia na podporu výroby zariadení pre nízkouhlíkové hospodárstvo, a zároveň zabezpečiť ich vytvorenie v priemysle podporou lepšej odbornej prípravy,
- určiť medzinárodný rozvoj politiky v oblasti zmeny klímy za najvyššiu prioritu a súčasne venovať väčšiu pozornosť prispôsobeniu sa zmene klímy. K tomu patrí aj to, aby boli na rokovaníach v rámci WTO a tiež dohody o TTIP zastúpené oprávnené záujmy európskych priemyselných odvetví, ktoré sa v dôsledku prísnejšej európskej

politiky v oblasti energetiky a klímy ocitli pod medzinárodným konkurenčným tlakom.

2. NAT/637 **System EÚ na obchodovanie s emisiami**. Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení a prevádzke rezervy stability trhu pre systém Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov a o zmene smernice 2003/87/ES. COM(2014) 20 final – 2014/0011 COD CESE 800/2014 fin – 2014/0011 (COD). Spravodajca: Antonello PEZZINI (sk. I – IT).

System EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS) má predstavovať kľúčový účinný nástroj na znižovanie emisií z energetiky v EÚ. Prebytok na trhu však spôsobil prepád cien v EU ETS z približne 30 eur za tonu CO₂ na 13,09 eur/t v roku 2010 a 11,45 eur/t v roku 2011, až v roku 2012 dosiahol strednú hodnotu 5,82 eur/t. Komisia navrhuje vytvoriť rezervu stability trhu počnúc najbližším obchodným obdobím EU ETS v roku 2021. Ako doplnok k nedávno dohodnutému odloženiu aukcie 900 miliónov kvót na roky 2019 až 2020 by táto rezerva mala umožniť:

- vyriešiť prebytok emisných kvót, ktorý vznikol v posledných rokoch,
- zvýšiť odolnosť systému voči vážnym otrasom,
- vytvoriť mechanizmy samočinnej regulácie kvót ponúkaných v aukcii.

Podľa ustanovení navrhovaného predpisu by takéto vopred stanovené mechanizmy samočinnej regulácie nenechali ani Komisii, ani členským štátom žiadnu diskrečnú voľnosť uplatňovania.

EHSV vo svojom stanovisku žiada zabezpečiť:

- vopred vymedzené mechanizmy automatického prispôsobovania, vďaka ktorým bude systém schopný odolávať veľkým otrasom a ktoré nebudú ponechávať voľnosť pri uplatňovaní, ani umožňovať diskrečné opatrenia,
- transparentnosť, predvídateľnosť a jednoduchosť systému,
- obmedzené náklady na prechod,
- predvídateľné investičné perspektívy,
- istotu stabilných dlhodobých cieľov,

- používanie výnosov z aukcií kvót na podporu podnikov pri prechode na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého a pri rozvoji a uplatňovaní čistých technológií,
- primerané inovatívne podporné opatrenia energeticky náročných výrobných odvetví,
- väčšiu strategickú jednoznačnosť na európskej a celosvetovej úrovni.

3. TEN/547 **Ceny energie a náklady na energiu** (oznámenie). Oznámenie Komisie Európskemu Parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Ceny energie a náklady na energiu v Európe. COM(2014) 21 final CESE 1113/2014 fin. Spravodajca: Richard ADAMS (sk. III – UK).

Ceny energie, a najmä cena elektrickej energie, sa pre väčšinu spotrebiteľov v domácnostiach a priemysle v EÚ zvyšovali vo väčšej miere ako bola miera inflácie. Ovplyvnilo to rozpočet domácností v celej Európe a v niektorých členských štátoch došlo k výraznému nárastu energetickej chudoby. Negatívny vplyv to malo aj na niektoré priemyselné odvetvia, a to najmä na energeticky náročné priemyselné odvetvia. Hoci v strednej a západnej Európe sa vo všeobecnosti realizuje konvergencia veľkoobchodných cien, nedochádza ku konvergencii maloobchodných cien z toho dôvodu, že členské štáty uplatňujú rôzne národné systémy na podporu investícií do energetického odvetvia a realizujú rôzne vnútroštátne politiky týkajúce sa spôsobu rozdelenia nákladov na túto podporu medzi konečných spotrebiteľov. Vzhľadom na to, že prístupy a postoje sa od seba líšia, pri určení akceptovateľného energetického mixu v každom členskom štáte je osobitne dôležitá transparentná analýza nákladov a revízia a lepšia koordinácia podporných nástrojov (ako napr. výkupných predpisov a cien) a taktiež spolupráca so susednými krajinami.

EHSV v záujme rozšírenia koordinácie naliehavo vo svojom stanovisku žiada, aby sa prijali príslušné opatrenia a priamo sa podporil rozsiahly program zahŕňajúci dialóg o energetike na celoeurópskej úrovni. Na tomto dialógu by sa mali zúčastniť spotrebiteľia energie, zástupcovia domácností a priemyslu a obchodní a inštitucionálni aktéri v energetickom reťazci spolu s miestnymi, regionálnymi a vnútroštátnymi orgánmi.

SOC/503 *Opatrenia na podporu zamestnanosti mladých ľudí* – osvedčené postupy (prieskumné stanovisko na žiadosť gréckeho predsedníctva Rady EÚ) CESE 474/2014 fin. Spravodajkyňa: Christa SCHWENG (sk. I – AT).

Účinný boj proti nezamestnanosti mladých ľudí je jednou z najväčších výziev súčasnosti. Dôvodom je menej pracovných miest v dôsledku slabého, prípadne záporného rastu, poklesu domáceho dopytu, úspor a s tým súvisiaceho zmrazenia prijímania zamestnancov vo verejnom sektore. Podiel nezamestnaných mladých ľudí sa pohybuje v rozmedzí od 4 % v Nemecku až do 20,8 % v Španielsku, miera nezamestnanosti mladých ľudí sa pohybuje od 7,9 % v Nemecku až do 58,3 % v Grécku. Medzi mladými ľuďmi si zvláštnu pozornosť získava skupina tzv. NEET (Not in employment, education or training – mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy). Podľa nadácie EUROFOUND hrozí ľuďom v tejto skupine väčšie nebezpečenstvo, že si aj neskôr nájdu iba neisté zamestnanie, a skorá frustrácia spôsobí, že budú náchylnejší k chudobe, sociálnemu vylúčeniu a radikalizácii.

Stanovisko EHSV upozorňuje pozornosť na povšimnutiahodné príklady dobrej praxe ako sú:

- „Jugendcoaching“ v Rakúsku a „Joblinge“ v Nemecku, v rámci ktorých mladí ľudia, ktorí sú vystavení riziku vypadnutia zo systému, dostávajú obmedzené individuálne poradenstvo a pomoc pri hľadaní možností vzdelávania a odbornej prípravy alebo pracovného miesta.
- Vo Walese bol špeciálne pre skupinu NEET vytvorený projekt „Intermediate Labour Market“, ktorý mladým ľuďom, ktorí sú najviac vzdialení od trhu práce, ponúka dobre štruktúrovaný program a možnosti zamestnať sa. To by malo mladých ľudí motivovať, aby si našli prácu, ale mali by si aj osvojiť všeobecné pravidlá správania sa a základné zručnosti a dostať pomoc pri uchádzaní sa o prácu. Z celkového počtu 249 účastníkov získalo 35 pracovné miesto.
- Príklad integrácie ľudí, ktorí sú vzdialení od trhu práce, je projekt spoločnosti U.S. Steel Košice „Rovnosť príležitostí“, prostredníctvom ktorého spoločnosť zamestnáva a školí špeciálne Rómov z okolia Košíc, ktorí sa tak často prvýkrát dostanú do kontaktu s prostredím práce. Od roku 2002 bolo pre Rómov vytvorených vyše 150 pracovných miest.
- V belgickom programe „Aktiva“ sa nízkokvalifikovaným mladým ľuďom do 25 rokov, ktorí sú aspoň 12 mesiacov nezamestnaní, stanovuje zníženie

príspevkov na sociálne zabezpečenie od zamestnávateľov, ako aj mzdové dotácie na päť kvartálov.

- Prostredníctvom fínskej karty „Sanssi“ je pre mladých nezamestnaných mladších ako 30 rokov zabezpečené, že ich zamestnávateľ môže požadovať mzdové dotácie na desať mesiacov.
- Maďarsko zvolilo spôsob, že ponúkne firmám stimuly na zamestnávanie pracovníkov mladších ako 25 rokov tým, že hrubá mzda a príspevky na sociálne zabezpečenie budú na určitú dobu znížené.
- V Taliansku sa na účely sociálneho zabezpečenia poskytnú na 12 mesiacov daňové úľavy podnikom, ktoré ponúknu zmluvu na dobu neurčitú mladým ľuďom vo veku od 18 do 29 rokov, ktorí počas predchádzajúcich šiestich mesiacov nemali pravidelné platené zamestnanie alebo neabsolvovali vyššie stredné vzdelanie alebo odbornú školu.

TEN/546 Konkurencieschopná mestská mobilita efektívne využívajúca zdroje (oznámenie). Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Spoločné vytvorenie konkurencieschopnej mestskej mobility efektívne využívajúcej zdroje. COM(2013) 913 final CESE 1042/2014 fin. Spravodajca: Edgardo Maria IOZIA (sk. II – IT).

Európa patrí k svetadielom s najväčšou mierou urbanizácie. Viacej než dve tretiny populácie Európy dnes žije v mestských oblastiach a tento podiel sa stále zvyšuje. V mnohých mestách je mobilita stále ťažšia a menej účinná z hľadiska využívania zdrojov. Príznačné je pre ňu neustále dopravné preťaženie, ktorého ročné náklady sa odhadujú na 80 miliárd eur, zlá kvalita ovzdušia, nehody, hluk a vysoké emisie CO₂. V Európe je mestská mobilita založená z prevažnej časti na využívaní súkromných motorových vozidiel s konvenčným pohonom.

Podľa stanoviska EHSV pokladá za nevyhnutné:

- prijímať realistické integrované, koordinované a neustále monitorované plány zamerané na mobilitu osôb a logistický reťazec, teda na všetkých občanov, hlavne však na občanov so zníženou mobilitou,
- zhodnotiť princíp subsidiarity tak, ako ho Komisia múdro rozložila medzi rôzne úrovne zodpovednosti a to hlavne aktívnym zapájaním členských štátov,
- podporovať mobilizáciu finančných zdrojov aj zapojením súkromného kapitálu,
- zapájať občanov a organizácie občianskej spoločnosti, aby sa plán udržateľnej mobility stal výzvou celého spoločenstva,

- podporovať výmenu osvedčených postupov prostredníctvom jediného veľkého európskeho portálu,
- oživiť dohovor primátorov a starostov,
- zvýšiť finančné úsilie EÚ a ECB, ktoré by mali byť na európskej úrovni hnacou silou realizácie projektu udržateľnej mestskej mobility, ktorá má vplyv na život 70 % občanov Únie,
- posilniť koordináciu medzi verejnými a súkromnými subjektmi, ktoré poskytujú doplnkové služby mestskej dopravy, s uplatnením vyváženého a cieleného prístupu,
- pôsobiť s cieľom dosiahnuť jednotnú logistiku aktívne zameranú na dosiahnutie cieľov „adaptabilného“ mesta (transition town), v ktorom všetky jeho súčasti spolupracujú na zlepšení životných podmienok a zdravia obyvateľstva,
- riadiť doplnkovosť verejného a súkromného sektora otvorením trhu konkurencii za podmienky, že budú plne rešpektované sociálne záruky, kontrola cien a environmentálna udržateľnosť,
- stanoviť štandardné usmernenia pre vlastnosti vozidiel verejnej dopravy a vytvoriť európsky trh, na ktorom bude možné dosiahnuť úspory z rozsahu prostredníctvom nákupných centráľ.

Európa a členské štáty musia rozvinúť spoločnú integrovanú politiku so spoločnou ambicióznou víziou. Občanov treba vychovávať k novým formám alternatívnej dopravy, ktorá menej znečisťuje. Výchova znamená začiatok zmeny. Pomôže znovu objaviť krásu prechádzok po meste, používania bicykla na cestu do práce alebo na trávenie času s priateľmi. Verejné orgány by k tejto udržateľnej mobilite mali povzbudzovať iniciatívami kultúrnej povahy a vytvárať v centrách miest historické alebo architektonické chodníky so sprievodcami a podporovať usporadúvanie výletov na bicykloch, ktoré by pútali pozornosť svojou pestrosťou a podporovali súťaživosť. EHSV v predmetnom stanovisku odporúča prijať konkrétne opatrenia zamerané na rozvoj cestičiek pre cyklistov a chodcov vyhradených výlučne tomuto druhu udržateľnej mobility, a to tam kde to je možné a v napojení na intermodálne uzly verejnej dopravy

4. NAT/646 **Úprava priamych platieb v roku 2014**. Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o určení miery úpravy priamych platieb podľa nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o kalendárny rok 2014. COM(2014) 175 final CESE 2897/2014 fin.

Vzhľadom na to, že sa výbor k obsahu návrhu vyjadril už vo svojom stanovisku CES2942-2013_00_00_TRA_AC, prijatom 22. mája 2013, na svojom 499. plenárnom zasadnutí 4. a 5. júna 2014 (schôdza zo 4. júna 2014) rozhodol nevypracovať nové stanovisko k predmetnému návrhu, ale odkázať na postoj, ktorý zaujal v spomínanom dokumente. Konkrétne ide o stanovisko EHSV NAT/602 na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o určení miery úpravy priamych platieb ustanovenej v nariadení (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o kalendárny rok 2013“, 2013/C 271/27, 19. septembra 2013, s. 143.

5. REX/390 **Transatlantické obchodné vzťahy** a názory EHSV na posilnenú spoluprácu a prípadnú dohodu o voľnom obchode medzi EÚ a USA (stanovisko z vlastnej iniciatívy). CESE 5469/2013 fin. Spravodajca: Jacek KRAWCZYK (sk. I – PL) Pomocný spravodajca: Sandy BOYLE (sk. II – UK).

Pri ohlásení začiatku rozhovorov o komplexnom transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve medzi USA a EÚ predseda Európskej komisie José Manuel Barroso, predseda Európskej rady Herman Van Rompuy a prezident USA Barack Obama v spoločnom vyhlásení uviedli, že „prostredníctvom týchto rokovaní budú mať Spojené štáty a Európska únia príležitosť nielen expandovať obchod a investície cez Atlantický oceán, ale tiež možnosť pomôcť vytvoriť celosvetové pravidlá, ktoré môžu posilniť multilaterálny systém obchodovania.“ Tieto slová vyzdvihujú potenciál dohody z hľadiska stanovenia noriem v multilaterálnom kontexte. EÚ nedávno otvorila a v niektorých prípadoch aj úspešne dokončila rokovania o viacerých bilaterálnych obchodných dohodách. Napriek tomu, že tieto dohody môžu ponúkať veľké možnosti, EHSV opätovne potvrdzuje, že jednoznačne uprednostňuje dôkladne vypracovanú multilaterálnu dohodu dosiahnutú prostredníctvom WTO. EÚ by mala pokračovať v tomto úsilí a nadviazať na skromné úspechy dosiahnuté v roku 2013 na ministerskej konferencii na Bali.

EHSV podľa svojho stanoviska:

- Sa domnieva, že úspešné Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo (TTIP) by mohlo výraznou mierou pomôcť pri vytváraní reálneho rastu a vzbudiť optimizmus. Vyvážená dohoda by podporila európsku ekonomiku v snahe znovu naštartovať hospodársky rast a tvorbu pracovných miest.
- Výbor oceňuje, že trojčlenná monitorovacia skupina EHSV bude mať rovnaký prístup k dokumentom ako poradná skupina odborníkov, ktorú zriadila Komisia. Podľa

výboru je tento krok uznaním úlohy, ktorú v súlade s Lisabonskou zmluvou vykonáva ako oficiálna poradná inštitúcia.

- K regulačnej koherentnosti by sa malo pristupovať ambiciózne a transparentne, pričom by základom pre rokovania mali byť osvedčené postupy. Obe strany sa musia zaručiť, že sa nezníži úroveň platných noriem.
- Dohoda by mala zahŕňať aj účinné mechanizmy a regulačnú spoluprácu s cieľom uľahčiť včasné konzultácie o nových právnych predpisoch, ktoré by mohli mať vplyv na záujmy oboch strán. Nemalo by sa tým obmedziť právo EÚ, jej členských štátov alebo USA vykonávať reguláciu do takej miery, akú budú považovať za vhodnú, v oblastiach, ako je ochrana zdravia, spotrebiteľov, pracovníkov a životného prostredia.
- Tieto bilaterálne obchodné rokovania by nemali oslabiť záväzok EÚ voči WTO a snahu o silnú multilaterálnu celosvetovú dohodu.
- Osobitný charakter verejných služieb sa musí zachovať v súlade s povinnosťami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie.
- Je nevyhnutné, aby sa na oboch stranách Atlantiku uplatňoval rovnaký prístup k verejnému obstarávaniu. Žiadne takéto ustanovenia nesmú ohroziť schopnosť členských štátov, ako aj regionálnych a miestnych orgánov viesť ďalej svoju vlastnú, demokraticky dohodnutú sociálnu a environmentálnu politiku.
- Obe strany dohody by mali uznať, že podpora a ochrana záujmov spotrebiteľa sú nevyhnutné, ak má dohoda získať podporu širokej verejnosti.
- V rámci TTIP by sa mal nájsť praktický spôsob, ako zabezpečiť právnu istotu pre obchodovanie na základe zemepisných označení.

6. SOC/500 EURES Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o **Európskej sieti služieb zamestnanosti**, prístupe pracovníkov k službám v oblasti mobility a o ďalšej integrácii pracovných trhov. COM(2014) 6 final – 2014/0002 COD, CESE 518/2014 fin – 2014/0002 (COD). Spravodajkyňa: Vladimíra DRBALOVÁ (sk. I – CZ). Pomocný spravodajca: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS (sk. II – ES).

V rámci Programu pre nové zručnosti a nové pracovné miesta sa Komisia podujala reformovať sieť EURES s cieľom zlepšiť jej schopnosť zosúladiť ponuku s dopytom a sprostredkovať prácu v službách európskej stratégie zamestnanosti (vrátane iniciatívy „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“).

V zmysle tohto stanoviska EHSV:

- Chápe zámer Komisie poskytnúť takmer úplnú ponuku voľných miest na portáli EURES rozšírením zásady transparentnosti aj na iné organizácie, ako sú verejné služby zamestnanosti (VSZ), prostredníctvom dobrovoľného zapojenia partnerov siete EURES do tejto siete na základe minimálnych spoločných kritérií. Vidí však riziká v tom, ak sa nezabezpečí, aby súkromní poskytovatelia služieb museli spĺňať rovnaké nároky na kvalitu ako verejné služby zamestnanosti. V každom prípade môžu členské štáty zaviesť dodatočné kritériá ku kritériám, ktoré sú stanovené v prílohe, ak to považujú za nevyhnutné. Tieto kritéria nesmú byť za žiadnych okolností diskriminačné. Zúčastnení súkromní poskytovatelia služieb nemôžu v žiadnom prípade ponúkať svoje služby odplatne.
 - Vzhľadom na rozšírenú oblasť pôsobnosti siete EURES a nové úlohy v spojitosti s podpornými službami by národné úrady pre koordináciu mali mať dostatok personálu a ďalších zdrojov, aby mohli vyvíjať svoju činnosť, vrátane kvalitného ďalšieho vzdelávania zamestnancov.
 - Členské štáty by mali využívať technickú podporu Komisie a dodržiavať lehoty na vypracovanie prvotného inventára svojich klasifikačných systémov, čo umožní porovnať všetky klasifikačné údaje s Európskou klasifikáciou zručností, kompetencií, kvalifikácií a povolání (ESCO).
 - Pokiaľ ide o zber údajov a ukazovateľov - v nariadení sa musia veľmi citlivo stanoviť práva a povinnosti členských štátov súvisiace s prenosom informácií a štatistík napr. o mobilných pracovníkoch.
 - Zásadná úloha sociálnych partnerov na všetkých úrovniach ako hlavných účastníkov trhu práce. Žiada, aby boli považovaní za plnohodnotných partnerov, ktorí poskytujú poradenstvo a pomoc podnikom a pracovníkom a informujú o záležitostiach podnikov a pracovných podmienkach. Členské štáty by mali zaviesť systémy umožňujúce sociálnym partnerom účinne sa podieľať na práci národných úradov pre koordináciu s prihliadnutím na štátne postupy a legislatívne systémy.
7. NAT/643 *Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi* (oznámenie). Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o prístupe EÚ k boju proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi. COM(2014) 64 final CESE 1723/2014 fin. Spravodajca: Antonio POLICA (sk. II – IT).

Nelegálne obchodovanie s voľne žijúcimi rastlinnými a živočíšnymi druhmi je jednou z hlavných príčin úbytku biodiverzity vo svete: každý rok sú stámilióny jedincov

vzácných živočíšnych a rastlinných druhov odnímané zo svojho prírodného životného prostredia a predávané na čiernych trhoch. Hrozí nebezpečenstvo, že globalizovaná spotreba vyvinie silný tlak na biodiverzitu a vyvolá zhoršenie kvality ekosystémov a zníženie schopnosti domorodých druhov prežiť.

Podľa stanoviska EHSV:

- By táto stratégia mala vychádzať z dodržiavania a posilňovania a koordinovania už existujúcich medzinárodných dohovorov (najmä CITES), zákonov, nariadení, politík a nástrojov, čo by sa prejavilo väčšou integráciou všetkých príslušných oblastí – ochrany životného prostredia, colných kontrol, súdnictva, boja proti organizovanému zločinu, atď. – a efektívnejšou spoluprácou medzi krajinami pôvodu, tranzitu a určenia voľne žijúcich druhov.
- Občianska spoločnosť musí zohrávať v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi tak v krajinách pôvodu, ako aj určenia, veľmi dôležitú úlohu. Výbor pokladá za zvlášť dôležité aktívne a zodpovedné zapojenie spotrebiteľov a súkromného sektora a podporuje zavedenie systému označovania a vysledovateľnosti.
- Je potrebné obyvateľom tretích krajín zúčastneným na takomto nezákonnom obchodovaní ponúknuť nové a lepšie príležitosti na udržateľný rozvoj a zamestnanosť.
- Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi je potrebné zaradiť medzi trestné činy, ktoré si vyžadujú rovnaké opatrenia ako boj proti praniu špinavých peňazí a proti korupcii, a dúfa, že sa zavedú sankcie, ktoré budú reálne účinné, primerané a odradzujúce, ako napríklad trest odňatia slobody s hornou hranicou minimálne štyri roky.

Záverečné odporúčanie: Za najdôležitejšiu implikáciu z uvedených stanovísk v období 499. zasadania EHSV podľa môjho názoru stanovisko **SOC/503 Opatrenia na podporu zamestnanosti mladých ľudí – osvedčené postupy** z dôvodu aktuálnosti tejto témy na Slovensku.